

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Κεντρική Επιτροπή Κωδικοποίησης»

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. Εισαγωγικά

I. Τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται διεθνώς μία καθολική μεταμόρφωση του κανονιστικού πεδίου που χαρακτηρίζεται κυρίως από μία πληθωρική και πολυδαίδαλη νομοθεσία, που περιλαμβάνει αόριστες και τεχνικές έννοιες, από μία σημαντική διόγκωση των πηγών του δικαίου με κείμενα υπερνομοθετικής ισχύος, ενωσιακής ιδίως προέλευσης καθώς και από πολλαπλασιασμό των φορέων που παράγουν κανόνες δικαίου.

Τα πιο πάνω χαρακτηριστικά εμφανίζονται και στο δικό μας σύστημα, το οποίο χαρακτηρίζεται διαχρονικά από την παραγωγή ιδιαίτερα μεγάλου αριθμού κανόνων δικαίου από τα όργανα της νομοθετικής και της εκτελεστικής εξουσίας, συνήθως για την τροποποίηση, τη συμπλήρωση ή την κατάργηση υφιστάμενων κανόνων. Οι παθογένειες του ελληνικού δικαίου αναδεικνύονται με γλαφυρό τρόπο ήδη στην αιτιολογική έκθεση του ν.δ. 3980/1959 «Περί Κωδικοποίησης της Διοικητικής Νομοθεσίας» (Α' 194) στην οποία επισημαίνεται ως επιτακτική η ανάγκη κωδικοποίησης της νομοθεσίας. Σε ορισμένους, μάλιστα, τομείς, οι μεταβολές της νομοθεσίας είναι ριζικές, αλληπάλληλες και συχνές, ώστε το νομοθετικό καθεστώς που ανατρέπεται να μην έχει ακόμη προλάβει να τύχει εφαρμογής και οι έννομες σχέσεις να ρυθμίζονται σε βάθος χρόνου με μεταβατικές διατάξεις. Η υιοθέτηση θεσμών αλλοδαπής έμπνευσης και η μηχανική μεταφορά του ενωσιακού δικαίου χωρίς ουσιαστική αφομοίωσή του στην εθνική έννομη τάξη ασφαλώς, επιβαρύνουν το τοπίο της νομοθέτησης. Αυτόθροη συνέπεια, στο πλέγμα της πληθώρας κανόνων που θεσπίζονται με διατάξεις νόμων και κανονιστικών πράξεων της Διοίκησης, να υπάρχουν ασάφειες, αντιφάσεις, επαναλήψεις και επικαλύψεις, προκαλώντας αβεβαιότητα ως προς τον εφαρμοστέο κανόνα δικαίου, αν μάλιστα ληφθεί υπόψη ότι συχνά τα νομοθετήματα περιλαμβάνουν διατάξεις, άσχετες προς το κύριο αντικείμενό τους. Η αβεβαιότητα αυτή είναι αιτία παραγωγής νέων νομοθετημάτων για την αποσαφήνιση του νομικού καθεστώτος, με αποτέλεσμα να δημιουργείται φαύλος κύκλος που ενισχύει την πολυνομία. Η ανασφάλεια δικαίου που απορρέει από την κατάσταση αυτή της νομοθεσίας έχει αυτόνομες δυσμενείς συνέπειες για τους ιδιώτες και τα δικαιώματά τους, για τις σχέσεις των πολιτών με το Κράτος, για την ίδια τη δημόσια διοίκηση και γενικότερα για την εθνική οικονομία και το κοινωνικό σύνολο, αφού αποτελεί αιτία δημιουργίας αμφισβητήσεων και διενέξεων, με περαιτέρω επακόλουθο τη συνεχή αύξηση του αριθμού των διαφορών που άγονται προς επίλυση στα δικαστήρια.

II. Με τον ν. 3133/2003 (Α' 85) συνεστήθη στην πρώην Γενική Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου και ήδη, σύμφωνα με το π.δ. 32/2004 (Α' 28), Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης, η Κεντρική Επιτροπή Κωδικοποίησης (Κ.Ε.Κ.), με στόχο τη συστηματοποίηση και τη γενίκευση του έργου της κωδικοποίησης της νομοθεσίας, δηλαδή της συγκέντρωσης των σχετικών διατάξεων σε ενιαίο νομοθέτημα με ορθολογική διάρθρωση και σαφή διατύπωση. Σχετικές προσπάθειες είχαν επιχειρηθεί ανεπιτυχώς στο

παρελθόν, όπως με την πρόβλεψη σύστασης Επιτροπής Απλούστευσης Νομοθεσίας με την παράγραφο 2 του άρθρου 12 του ν. 1943/1991 (Α' 50). Μέχρι τη σύσταση της Κ.Ε.Κ., είχαν πραγματοποιηθεί κωδικοποιήσεις σε επί μέρους τομείς της νομοθεσίας, οι οποίες όμως είχαν τη μορφή είτε της ένταξης σε ενιαίο κείμενο, με την έκδοση προεδρικού διατάγματος βάσει σχετικής νομοθετικής εξουσιοδότησης, του συνόλου της νομοθετικής ύλης σε έναν τομέα, είτε της διοικητικής κωδικοποίησης για την οποία δεν απαιτούνταν νομοθετική εξουσιοδότηση που συνίστατο κατά βάση σε απλή συγκέντρωση των σχετικών διατάξεων και, ενδεχομένως, σε θεματική ταξινόμησή τους. Εξαιρετικά σπάνιες και μεμονωμένες ήταν οι εξουσιοδοτήσεις που είχαν παρασχεθεί από τον νομοθέτη, χωρίς όμως και να ολοκληρωθεί η σχετική διαδικασία για κωδικοποίηση ισχυουσών διατάξεων, υποκείμενη σε κύρωση από τη Βουλή κατά την παράγραφο 7 του άρθρου 76 του Συντάγματος, σε αντίθεση με την προηγούμενη παράγραφο 6 του ίδιου άρθρου που αφορά την ψήφιση νέων νομοθετημάτων με τη μορφή κώδικα.

Με το άρθρο 3 του ν. 3133/2003 προβλέπεται χωριστή κωδικοποίηση αφενός των διατάξεων τυπικών νόμων, η οποία ακολουθεί τη διαδικασία κύρωσης από τη Βουλή κατά το άρθρο 76 του Συντάγματος, και αφετέρου των διατάξεων κανονιστικών προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων, που θα εκδοθεί με προεδρικό διάταγμα, ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε πιθανότητα σύγχυσης ως προς την τυπική ισχύ των διατάξεων αυτών και τη δυνατότητα τροποποίησής τους με αντίστοιχη κανονιστική πράξη. Επίσης, οι κώδικες που θα καταρτίζονταν δεν προβλέπονταν ευθέως από τον ν. 3133/2003, ούτε ανατίθετο ο καθορισμός τους στην Επιτροπή, αλλά προβλέφθηκε ότι θα ορίζονταν ειδικώς με διάταξη νόμου.

Μετά τη σύσταση της Κ.Ε.Κ., ο νομοθέτης, με τη διάταξη του άρθρου 20 του ν. 3226/2004 (Α' 24), ανέθεσε σε αυτήν τη σύνταξη κωδίκων νόμων και κωδίκων κανονιστικών διαταγμάτων και αποφάσεων σε 19 τομείς νομοθετικής ύλης.

III. Με τη διάταξη του άρθρου 17 του ν. 4048/2012 (Α' 34), για τις αρχές, τις διαδικασίες και τα μέσα της καλής νομοθέτησης, που υιοθετήθηκαν από τον έλληνα νομοθέτη με βάση και τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές και διεθνείς πρωτοβουλίες, προβλέφθηκε η σύσταση, στη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης, της Επιτροπής Κωδικοποιήσεων και Αναμόρφωσης του Δικαίου (Ε.Κ.Α.Δ.), οι αρμοδιότητες της οποίας εξειδικεύονταν στο άρθρο 18 του ίδιου νόμου, ενώ, με την παράγραφο 5 του άρθρου 22 του παραπάνω νόμου, ότι συνεχίζεται προσωρινά η λειτουργία της Κ.Ε.Κ. που είχε συσταθεί με τον ν. 3133/2003.

Μεταξύ των αρμοδιοτήτων της Ε.Κ.Α.Δ., ήταν και η αναμόρφωση του δικαίου, η οποία αποσκοπεί στον περιορισμό της πολυνομίας, την επικαιροποίηση και την αποκάθαρση της υφιστάμενης νομοθεσίας, κατά τρόπο ώστε οι εναπομένοντες κανόνες να είναι ορθοί, λειτουργικοί και περισσότερο εύληπτοι και προσιτοί, περιλαμβάνοντας, κατά περίπτωση, την απλοποίηση, την κατάργηση παρωχημένων διατάξεων και την ένταξη σε ενιαίο κείμενο των νόμων, κανονιστικών διαταγμάτων και αποφάσεων, καθώς και τη, μετά την ένταξη, κατάργησή τους ως αυτοτελών διατάξεων. Η αναμόρφωση του δικαίου, κατά το άρθρο 11 του πιο πάνω νόμου, όπως και η κωδικοποίηση της νομοθεσίας, κατά το άρθρο 12 του ίδιου νόμου, με την οποία λαμβάνει χώρα, κατά περίπτωση, αναδιάρθρωση διατάξεων, απάλειψη των διατάξεων που έχουν καταργηθεί ρητά ή σιωπηρά, καθώς και των μεταβατικών διατάξεων που δεν έχουν πεδίο εφαρμογής, αναδιατύπωση των κειμένων

σε εύληπτη γλώσσα, προσαρμογή των διατάξεων που καθορίζουν αρμοδιότητες διοικητικών και άλλων οργάνων προς το ισχύον οργανωτικό σχήμα των κεντρικών και αποκεντρωμένων κρατικών υπηρεσιών, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των νομικών προσώπων του δημόσιου τομέα (νομοθετική κωδικοποίηση), ή μπορεί να έχει και τη μορφή συγκέντρωσης στο κωδικοποιητικό κείμενο όλων των ισχυουσών διατάξεων, νομοθετικού ή κανονιστικού χαρακτήρα, χωρίς όμως ένταξη των κωδικοποιημένων διατάξεων σε ενιαίο κείμενο και χωρίς κατάργησή τους (διοικητική κωδικοποίηση).

Επακολούθησε, ωστόσο, ο ν. 4142/2013 (Α' 83), με το άρθρο 5 του οποίου καταργήθηκαν οι σχετικές με την Ε.Κ.Α.Δ. διατάξεις του ν. 4048/2012, καθώς και η παράγραφος 5 του άρθρου 22 του εν λόγω νόμου, με αποτέλεσμα να επανέλθει σε ισχύ το καθεστώς λειτουργίας της Κ.Ε.Κ. Η Κ.Ε.Κ. περιήλθε σταδιακά σε καθεστώς αδράνειας από το έτος 2013, έχοντας στο ενεργητικό της έξι κωδικοποιήσεις (π.δ. 63/2005, Α' 98, για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, ν. 3459/2006, Α' 103, και π.δ. 148/2007, Α' 191, για τα ναρκωτικά, ν. 3850/2010, Α' 84, για την υγιεινή και ασφάλεια στους εργασιακούς χώρους, ν. 4129/2013, Α' 52, για το Ελεγκτικό Συνέδριο και π.δ. 28/2015, Α' 34, για την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα).

IV. Με την περ. 5.1 της παρ. Γ του άρθρου 3 του ν. 4336/2015 προβλέφθηκε η εκπόνηση ενός μακροπρόθεσμου σχεδίου κωδικοποίησης των κυριότερων νομοθεσιών, που περιλαμβάνει και τη δημιουργία ηλεκτρονικής πύλης η οποία θα παρέχει ανοικτή πρόσβαση στη νομοθεσία, αποτελώντας το κεντρικό σημείο συγκέντρωσης του συνόλου των κωδικοποιήσεων της εθνικής νομοθεσίας και των πληροφοριών που αναφέρονται στα πρότυπα και στις διαδικασίες κωδικοποίησης και αναμόρφωσης της νομοθεσίας στην Ελλάδα.

Η ανάγκη κωδικοποίησης αλλά και αναμόρφωσης της νομοθεσίας επιβεβαιώθηκε έτσι στη συνέχεια, με το άρθρο 40 του ν. 4369/2016 (Α' 33). Με αυτό προβλέφθηκε η εκπόνηση από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και ήδη Υπουργό Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Εθνικής Στρατηγικής για την Κωδικοποίηση και Αναμόρφωση της Ελληνικής Νομοθεσίας, που περιλαμβάνει τις αρχές, τις κατευθύνσεις, το πλαίσιο, τις δράσεις και τις πηγές χρηματοδότησης για την προώθηση ολοκληρωμένων διαδικασιών αποκατάστασης της εσωτερικής συνοχής του δικαίου, τη βελτίωση της ποιότητας των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων, καθώς και των διαδικασιών παραγωγής τους και τη συστηματική ένταξή τους σε σύνολα κανόνων δικαίου. Προβλέφθηκε, επίσης, η σύσταση, στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης «Εθνικού Συμβουλίου για την Κωδικοποίηση και Αναμόρφωση της Ελληνικής Νομοθεσίας», που αναλαμβάνει ιδίως τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση της υλοποίησης της ως άνω Εθνικής Στρατηγικής.

Σε αυτό το διαφορετικό θεσμικό και ρυθμιστικό περιβάλλον και ενόψει των μεταρρυθμιστικών προτεραιοτήτων της Χώρας όπως απορρέουν από τον ν. 4336/2015 και της διάθεσης προς τούτο κονδυλίων στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα», κρίθηκε αναγκαία η επανασυγκρότηση της Κ.Ε.Κ. το έτος 2018, με την Υ41/2-7-2018 απόφαση του Πρωθυπουργού (Υ.Ο.Δ.Δ. 388).

V. Οι ανωτέρω εξελίξεις επιβάλλουν τον άμεσο επανασχεδιασμό του ρόλου της Κ.Ε.Κ., η οποία καλείται να αποτελέσει στο πεδίο της κωδικοποίησης και της αναμόρφωσης του δικαίου τον κεντρικό μηχανισμό υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής για την

Κωδικοποίηση και Αναμόρφωση της Ελληνικής Νομοθεσίας. Την υλοποίηση αυτή παρακολουθεί, κατά το νόμο, το ομώνυμο Εθνικό Συμβούλιο, το οποίο η Κ.Ε.Κ. θα ανατροφοδοτεί με την απαραίτητη σχετική πληροφόρηση (feedback), συμμετέχοντας σε αυτό με τον Πρόεδρό της (άρθρο 46 ν. 4590/2019, Α' 17). Ένα σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο, που θα τελεί πλέον σε αρμονία με το άρθρο 40 του ν. 4369/2016 και τον ν. 4048/2012, είναι απολύτως αναγκαίο, όχι μόνον διότι το ήδη υφιστάμενο (ν. 3133/2003) χρήζει επικαιροποίησης καθώς αναφέρεται σε όργανα που έχουν μετονομαστεί ή σε διατάξεις και διαδικασίες μη ισχύουσες, αλλά κυρίως διότι θα επαναοριοθετεί τις αρμοδιότητες της Κ.Ε.Κ. προκειμένου αυτή να μπορεί να ανταποκριθεί επιτυχώς στον ουσιαστικό ρόλο που καλείται να διαδραματίσει υπό το νέο ρυθμιστικό περιβάλλον.

Ειδικότερα, κρίνεται αναγκαίο:

1) Να αναγνωριστεί τεκμήριο αρμοδιότητας, υπέρ της Κ.Ε.Κ. για το σύνολο της προς κωδικοποίηση νομοθεσίας, ώστε, σε αγαστή πάντοτε συνεργασία με το Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης, να διασφαλίζεται ο κεντρικός συντονισμός και η τήρηση ενιαίων κανόνων, με εξαίρεση τις (απλές ή άτυπες ή στατικές) διοικητικές κωδικοποιήσεις, για τις οποίες γίνεται λόγος στη συνέχεια.

2) Να διευρυνθούν οι δυνατότητες παρέμβασής της για λόγους καταρχήν οικονομίας της διαδικασίας, ιδίως όταν προκύπτει σχετική ανάγκη κατά την κωδικοποιητική διαδικασία, αλλά και εκτός αυτής, και στο επίπεδο της αναμόρφωσης του δικαίου, η οποία και μετά την κατάργηση της Ε.Κ.Α.Δ. διατηρείται ως μέσο καλής νομοθέτησης από το άρθρο 11 του ν. 4048/2012, το οποίο πρέπει να ακολουθεί και η Κ.Ε.Κ.

3) Η Κ.Ε.Κ., ενόψει και της αλλαγής του θεσμικού της πλαισίου και των νέων αρμοδιοτήτων της, να προβεί σε επικαιροποίηση του εγχειριδίου οδηγιών για την κωδικοποίηση της νομοθεσίας, το οποίο είχε συντάξει στο παρελθόν για τις δύο καταρχήν μορφές κωδικοποίησης που της επέτρεπε ο ν. 3133/2003. Το εγχειρίδιο αυτό θα πρέπει να εμπλουτιστεί και με την εμπειρία που έχει αποκτηθεί έως σήμερα, σε εθνικό αλλά και ευρωπαϊκό επίπεδο, θέτοντας ένα ενιαίο και ομοιόμορφο πρότυπο κωδικοποίησης και να αποτυπωθεί σε αυτό εκτενώς η μεθοδολογία της κωδικοποίησης που ανατίθεται στην Κ.Ε.Κ. ώστε, αφενός να είναι απολύτως σαφή τα όρια παρέμβασής της σε σχέση με τη διοικητική κωδικοποίηση που εμπίπτει στην αρμοδιότητα άλλων φορέων και αφετέρου να είναι σε θέση να επιλέξει την καταλληλότερη, με βάση την έκταση και την ομοιογένεια της προς κωδικοποίηση νομοθετικής ύλης, το αντικείμενό της, τον βαθμό συγκέντρωσής της, τις ερμηνευτικές δυσχέρειες και τα προβλήματα εφαρμογής που εμφανίζει, τη ρευστότητα ή μη του πεδίου κ.λπ., μορφή κωδικοποίησης και αναμόρφωσης του δικαίου, διαμορφώνοντας αναλόγως σε πρώιμο στάδιο και την πρότασή της προς τον αρμόδιο υπουργό για τη νομοθετική ρύθμιση με την οποία θα της ανατεθεί το έργο.

4) Περαιτέρω, η Κ.Ε.Κ. δεν μπορεί να περιορίζεται μόνον στη σύνταξη ενός κώδικα αλλά οφείλει να διασφαλίσει την αξιοπιστία του έργου της, στοιχείο απολύτως απαραίτητο προκειμένου το έργο αυτό να μπορεί να διατεθεί, με ηλεκτρονικό τρόπο, ανοικτό στο ευρύ κοινό. Αυτό προϋποθέτει, όσο μάλιστα απουσιάζει μία συγκεκριμένη μεθοδολογία και ηλεκτρονικά εργαλεία συσχέτισμού της νομοθετικής και κανονιστικής παραγωγής προς το υφιστάμενο δικαϊκό πλαίσιο, ορισμένες διαδικαστικές παρεμβάσεις στο επίπεδο του συντονισμού και της συνέργειας κατά το προστάδιο της νομοπαραγωγικής διαδικασίας. Σημαντικό ρόλο αναγνωρίζει ήδη ο νομοθέτης στα Γραφεία Νομοθετικής Πρωτοβουλίας των υπουργείων τα οποία πρέπει να είναι επαρκώς στελεχωμένα και σε συνεργασία με το

Γραφείο Καλής Νομοθέτησης της Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης, να ενημερώνουν την Κ.Ε.Κ. όχι μόνον για τις τρέχουσες κωδικοποιήσεις που έχουν αναληφθεί ή θα αναληφθούν από άλλους φορείς, όπως προβλέπεται και σήμερα, αλλά και για τις σχεδιαζόμενες εκείνες διατάξεις, οι οποίες συνδέονται με ανοικτές διαδικασίες κωδικοποίησης ή τροποποιούν ή επηρεάζουν υφιστάμενες κωδικοποιήσεις πάσης φύσεως, ώστε να μπορεί να παρεμβαίνει σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας προκειμένου να επιβεβαιώνεται το έγκυρο της κωδικοποιημένης νομοθεσίας. Προς τούτο σκόπιμο είναι, οι σχετικές εξουσιοδοτήσεις του τυπικού νομοθέτη να επιτρέπουν στην Κ.Ε.Κ., χωρίς να είναι αναγκαία περαιτέρω πρόβλεψη, τη μεταγενέστερη επικαιροποίηση των κωδικοποιήσεων που της αναθέτουν.

2. Οι επί μέρους ρυθμίσεις

Για τις επί μέρους ρυθμίσεις που εισάγονται με τις προτεινόμενες διατάξεις παρατηρούνται ειδικότερα τα εξής :

Με το άρθρο 1 συνιστάται στη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης η Κ.Ε.Κ., η οποία αποτελείται από δεκατρία μέλη που έχουν την ιδιότητα του δικαστικού λειτουργού, ή του μέλους του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ή του μέλους του Διδακτικού Επιστημονικού Προσωπικού ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος, ή του δικηγόρου. Ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος και τα μέλη της Κ.Ε.Κ. ορίζονται με απόφαση του Πρωθυπουργού . Με την ίδια απόφαση ορίζεται και ο γραμματέας της Επιτροπής με τον αναπληρωτή του από το προσωπικό της Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης.

Διευκρινίζεται ότι για τον ορισμό εν ενεργεία δικαστικών λειτουργών και μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ως μελών της Κ.Ε.Κ. απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας που προβλέπεται από την παράγραφο 2 του άρθρου 41 του Κώδικα οργανισμού δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 1756/1988 (Α' 35), και την παράγραφο 3 του άρθρου 38 του ν. 3086/2002 (Α' 324), δηλαδή πρόταση του προέδρου του οικείου δικαστηρίου ή δικαστικής υπηρεσίας ή του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους αντιστοίχως.

Στο άρθρο 2 παράγραφος 1 αναλύεται το βασικό έργο της Κ.Ε.Κ., που συνίσταται στην κωδικοποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας και στην, κατά την άσκηση της αρμοδιότητάς της αυτής, δυνατότητα αναμόρφωσης του δικαίου. Με τη διάταξη αυτή καθίσταται σαφές, αφενός μεν, ότι η Κ.Ε.Κ., όργανο εξειδικευμένο, επιστημονικό και με διαρκή χαρακτήρα, δεν περιορίζεται, ως φορέας κωδικοποίησης, στην έκταση που παρέχει στην έννοια αυτή ο ν. 4048/2012, αλλά παρεμβαίνει με τρόπο πιο δραστικό και άμεσο στην προς κωδικοποίηση νομοθετική ύλη, αφετέρου δε, ότι η αναμόρφωση του δικαίου, ως μέσο καλής νομοθέτησης, που αποσκοπεί, πέρα από τον περιορισμό της πολυνομίας, τη σαφήνεια, την πληρότητα, τη συνοχή και τη γλωσσική ομοιομορφία που διασφαλίζει η κωδικοποίηση και στην επικαιροποίηση και την αποκάθαρση της υφιστάμενης νομοθεσίας, ώστε οι εναπομείναντες κανόνες να είναι ορθοί, λειτουργικοί και περισσότερο εύληπτοι και προσιτοί, θα πρέπει να ακολουθείται όχι μόνον αυτοτελώς αλλά και κατά τη διαδικασία της κωδικοποίησης.

Στην παράγραφο 2 προβλέπονται οι πρόσθετες αρμοδιότητες της Κ.Ε.Κ. Ειδικότερα, στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου ενσωματώνεται ρύθμιση που εμπεριέχεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 8 του Κανονισμού Λειτουργίας της Κ.Ε.Κ. (1460/2006 απόφαση Γενικού Γραμματέα της Κυβέρνησης, Β' 906) και αναγνωρίζει στον Γενικό Γραμματέα της Κυβέρνησης την ευχέρεια να ζητεί από την Κ.Ε.Κ. να ελέγξει και να διατυπώσει γνώμη για σχέδια κωδίκων που έχουν καταρτιστεί από άλλες επιτροπές κωδικοποίησης πριν από την ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας. Στο δεύτερο εδάφιο, προβλέπεται η εξαιρετική αρμοδιότητα της Κ.Ε.Κ. να προβεί, ύστερα από ανάθεση του νομοθέτη, στη σύνταξη σχεδίου νόμου υπό μορφή κώδικα, σε πεδία όπου υφίστανται ήδη κωδικοποιημένες διατάξεις.

Στην παράγραφο 3 οργανώνεται η διαδικασία για την επιλογή της νομοθετικής ύλης που πρόκειται να κωδικοποιηθεί. Σχετικώς, προβλέπεται, ύστερα από επικοινωνία με τα αρμόδια υπουργεία και διαβούλευση με το Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης, το οποίο έχει και την αρμοδιότητα για την εκπόνηση της Εθνικής Στρατηγικής για την Κωδικοποίηση και Αναμόρφωση της Ελληνικής Νομοθεσίας, η διατύπωση πρότασης, αναφορικά με τις κωδικοποιήσεις που αποτελούν ευθύνη της Κ.Ε.Κ., η οποία εμπεριέχεται σε απόφασή της που εγκρίνεται από τον Γενικό Γραμματέα της Κυβέρνησης και αναρτάται στο διαδίκτυο σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3861/2010 (Α' 112). Η απόφαση αυτή διαβιβάζεται από τη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης στα αρμόδια υπουργεία, προκειμένου να ασκηθεί η νομοθετική πρωτοβουλία των υπουργών για τον καθορισμό με νόμο των κωδίκων, την κατάρτιση των οποίων θα αναλάβει η Κ.Ε.Κ. και του θεματικού περιεχομένου καθενός.

Η Ολομέλεια της Κ.Ε.Κ. μπορεί να εισηγηθεί, τηρώντας την ίδια διαδικασία διαβούλευσης, και την κωδικοποίηση ή αναμόρφωση και άλλων πεδίων νομοθετικής ύλης, ενώ η Κ.Ε.Κ. διατηρεί σε κάθε περίπτωση την ευχέρεια να υποβάλει, διά της Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης και σε συνεργασία με το Γραφείο Νομοθετικής Πρωτοβουλίας του κάθε υπουργείου, προτάσεις προς τους καθ' ύλην αρμόδιους υπουργούς για την κάλυψη κενών της νομοθεσίας, την απάλειψη περιττών διατάξεων ή την άρση διαπιστούμενων αντινομιών, ασαφειών ή αντιθέσεων προς το Σύνταγμα, το ενωσιακό δίκαιο ή διεθνείς συμβάσεις, ιδίως όταν οι αντιθέσεις αυτές έχουν διαπιστωθεί με δικαστικές αποφάσεις.

Στην παράγραφο 4 ορίζεται, καταρχάς, ότι η Κ.Ε.Κ. καταρτίζει τους κώδικες που θα καθοριστούν με νόμο, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στα άρθρα 11 και 12 παρ. 1 του ν. 4048/2012, αντίστοιχα. Με την παραπομπή αυτή στα συγκεκριμένα εργαλεία καλής νομοθέτησης του ν. 4048/2012, τα οποία πλέον μπορεί να αξιοποιηθούν και από κοινού, ανάλογα με τις επιλογές του αναθέτοντος νομοθέτη, αποφεύγεται η ανάπτυξη κατά τρόπο λεπτομερειακό σε μία διάταξη, όπως αυτή της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 3133/2003, των δυνατοτήτων επέμβασης στα κωδικοποιούμενα νομοθετικά κείμενα που παρέχονται στην Κ.Ε.Κ., ρύθμιση η οποία άλλωστε ανταποκρινόταν στο περιοριστικό πλαίσιο των χωριστών κωδικοποιήσεων που προέβλεπε ο νόμος αυτός. Επιπροσθέτως, με τη διάταξη της παραγράφου αυτής, αναγνωρίζεται υπέρ της Κ.Ε.Κ. γενικό τεκμήριο αρμοδιότητας για την κωδικοποίηση και την αναμόρφωση της νομοθεσίας. Η Κ.Ε.Κ., ως διαρκής, συλλογικός, επιστημονικός και ανεξάρτητος κατά την εκτέλεση του έργου της, φορέας, στο πεδίο των νομοθετικών - ουσιαστικών, κατά την έννοια του ν. 4048/2012, κωδικοποιήσεων, αποκτά, σε συνδυασμό με την πρόβλεψη της παραγράφου 1 του άρθρου

5 για την κατ' εξαίρεση σύσταση στα υπουργεία νέων επιτροπών κωδικοποίησης ύστερα από γνώμη της Κ.Ε.Κ., κεντρικό ρόλο στο σύνολο της κωδικοποιητικής διαδικασίας, όταν αυτή αποβλέπει σε επεξεργασμένη και, πάντως, τελειωτική μορφή της νομοθετικής ύλης με βάση τους κανόνες του εγχειριδίου οδηγιών που έχει συντάξει. Με τη διάταξη αυτή αντιμετωπίζεται και η συνήθης περίπτωση, κατά την οποία, ο εξουσιοδοτικός νομοθέτης προβλέπει την κωδικοποίηση της νομοθεσίας χωρίς να συστήνει προς τούτο κάποιο ειδικό όργανο που θα την αναλάβει.

Με την παράγραφο 5 ανατίθεται στην Κ.Ε.Κ. η σύνταξη και η επικαιροποίηση εγχειριδίου με τη μεθοδολογία και τους γενικούς νομοτεχνικούς κανόνες σύνταξης των κωδίκων, ώστε το έργο της κωδικοποίησης και αναμόρφωσης να διευκολυνθεί και να επιταχυνθεί και επιπλέον να αποκτήσει ομοιομορφία σε διάρκεια χρόνου, ανεξαρτήτως μεταβολών στη σύνθεση της Επιτροπής.

Στο άρθρο 3 παράγραφος 1 παρέχεται στην Κ.Ε.Κ., για την υποβοήθηση του έργου της, η δυνατότητα να καλεί μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, στελέχη της δημόσιας διοίκησης και άλλους υπηρεσιακούς παράγοντες, ειδικούς επιστήμονες και εμπειρογνώμονες και θεσπίζεται υποχρέωση των υπηρεσιών του δημόσιου τομέα να παρέχουν τις πληροφορίες και τα στοιχεία που ζητούνται.

Με την παράγραφο 2 προβλέπεται η επικοινωνία και η συνεργασία της Κ.Ε.Κ. με τον νομικό κόσμο και με επιστημονικούς και επαγγελματικούς φορείς και άλλους εμπειρογνώμονες, καθώς και η δυνατότητά της να θέτει σε δημόσια διαβούλευση προτάσεις και ερωτήματα σχετικά με την κωδικοποίηση και την αναμόρφωση πεδίων του δικαίου.

Στην παράγραφο 3 προσδιορίζεται με μεγαλύτερη ακρίβεια σε σχέση με τον ν. 3133/2003 το περιεχόμενο των προπαρασκευαστικών εργασιών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό Λειτουργίας της Κ.Ε.Κ. και το εγχειρίδιο οδηγιών. Οι εργασίες αυτές συνίστανται στη συγκέντρωση της σχετικής νομοθεσίας, εφόσον αυτή δεν έχει αποτελέσει ήδη αντικείμενο επικαιροποιημένης διοικητικής κωδικοποίησης, περαιτέρω δε, στην κατάρτιση διαγράμματος κωδικοποίησης και προσχεδίου κώδικα με βάση τους κανόνες του εγχειριδίου οδηγιών της Κ.Ε.Κ. Η εκτέλεσή τους ανατίθεται σε νομικά πρόσωπα, οργανισμούς και ινστιτούτα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, νομικά πρόσωπα και ενώσεις προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ειδικούς επιστήμονες και ομάδες εργασίας, στις οποίες, πέραν των ειδικών επιστημόνων, είναι δυνατόν να μετέχουν δικαστικοί λειτουργοί, δημόσιοι λειτουργοί και υπάλληλοι. Η ανάθεση γίνεται πλέον, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία και όχι κατά παρέκκλιση αυτής, όπως προβλεπόταν στον ν. 3133/2003, είτε από το αρμόδιο υπουργείο σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης, η οποία παρακολουθεί, μέσω της Κ.Ε.Κ., τη φάση του έργου που έπεται της συγκέντρωσης της σχετικής νομοθεσίας και της θεματικής κατάταξής της, το οποίο, όπως αναφέρθηκε, εμπίπτει στο πεδίο δράσης του υπουργείου του οποίου η νομοθετική ύλη κωδικοποιείται, είτε απευθείας από τη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης, με απόφαση της Κ.Ε.Κ. που εγκρίνεται από τον Γενικό Γραμματέα της Κυβέρνησης. Η Κ.Ε.Κ. μπορεί σε κάθε περίπτωση να θέτει κατάλληλες κατά την κρίση της τεχνικές προδιαγραφές, δεδομένου ότι κρίσιμο στοιχείο για την επιτυχήστερη λειτουργία της Κ.Ε.Κ. αποτελεί η δυνατότητα επιλογής των κατάλληλων φορέων - προσώπων που θα αναλάβουν, υπό την

εποπτεία, καθοδήγηση και τεχνογνωσία μέλους της, το έργο των προπαρασκευαστικών εργασιών.

Στο άρθρο 4 προβλέπεται η διαδικασία κύρωσης και έκδοσης των κωδίκων. Η παράγραφος 1 αναφέρεται στα σχέδια κωδίκων που περιλαμβάνουν αποκλειστικά και μόνον διατάξεις τυπικών νόμων, όπως προβλεπόταν και υπό το καθεστώς του ν. 3133/2003. Τα σχέδια αυτά κυρώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 76 του Συντάγματος, πλην του μέρους με το οποίο καταργούνται ή τροποποιούνται ισχύουσες διατάξεις νόμου στο πλαίσιο πλέον της αναμόρφωσης του δικαίου, οπότε ακολουθείται η συνήθης κοινοβουλευτική διαδικασία. Η Κ.Ε.Κ., τηρώντας και αυτή τους κανόνες καλής νομοθέτησης, θα προβεί, εφόσον είναι αναγκαίο και στην αναμόρφωση του δικαίου, χωρίς ωστόσο αυτό να γίνεται ερήμην του αρμόδιου υπουργού, ο οποίος τελικά ασκεί και την αποφασιστική αρμοδιότητα να φέρει προς ψήφιση στη Βουλή το σχέδιο κώδικα. Στους κώδικες αυτούς μπορεί να περιληφθούν κατ' εξαίρεση διατάξεις κανονιστικών διαταγμάτων και αποφάσεων, αν αυτό είναι απολύτως απαραίτητο για τις ανάγκες της κωδικοποίησης. Αυτό το προέβλεπε το άρθρο 20 του ν. 3226/2004 και το υιοθετεί πλήρως το εγχειρίδιο οδηγιών της Κ.Ε.Κ., θέτοντας ως προϋπόθεση να μην είναι δυνατός ο διαχωρισμός τους χωρίς αλλοίωση της έννοιας της κωδικοποιούμενης διάταξης του νόμου, όπως στις περιπτώσεις, κατά τις οποίες συμπληρώνεται ή τροποποιείται η διάταξη ή επεκτείνεται ή περιορίζεται το πεδίο εφαρμογής της με προεδρικό διάταγμα ή άλλη κανονιστική διοικητική πράξη με βάση σχετική νομοθετική εξουσιοδότηση. Στην ίδια παράγραφο ορίζεται ότι η διαδικασία αυτή τηρείται και στην εξαιρετική περίπτωση σύνταξης από την Κ.Ε.Κ. κωδίκων σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 2.

Με την παράγραφο 2 αντιμετωπίζεται η δεύτερη περίπτωση, των κωδίκων που περιλαμβάνουν αποκλειστικά κανονιστικά διατάγματα και κανονιστικές υπουργικές αποφάσεις. Οι κώδικες αυτοί εκδίδονται με προεδρικό διάταγμα, ύστερα από πρόταση των αρμόδιων, ανάλογα με το αντικείμενο των διατάξεων που κωδικοποιούνται, υπουργών. Με τη διαφοροποίηση αυτή της διαδικασίας κύρωσης των κωδίκων σε σχέση με εκείνη της παραγράφου 1, αποφεύγεται η αλλοίωση της τυπικής ισχύος των κωδικοποιούμενων διατάξεων και αποτρέπονται δυσχέρειες που θα προέκυπταν από την ανάμιξη διατάξεων διαφορετικού επιπέδου σε κώδικα κυρούμενο με τυπικό νόμο.

Στην παράγραφο 3 ορίζεται ότι με την ίδια διαδικασία, δηλαδή με την έκδοση προεδρικού διατάγματος, εκδίδονται και οι κώδικες που περιλαμβάνουν ενιαίως διατάξεις τυπικών νόμων και κανονιστικών διαταγμάτων και αποφάσεων. Πρόκειται για μορφή κωδικοποίησης που επιλέγει κατά προτίμηση ο τυπικός νομοθέτης, η οποία, καίτοι δεν επιφέρει καταρχήν κατάργηση των κωδικοποιούμενων νομοθετημάτων, πλην αν η εξουσιοδοτική διάταξη προβλέπει άλλως, συνιστά ολοκληρωμένη μορφή επεξεργασμένης, σύμφωνα με τους κανόνες του εγχειριδίου οδηγιών, κωδικοποίησης, που δεν επιδέχεται περαιτέρω επεξεργασία και εντάσσεται πλέον και αυτή στο πεδίο αρμοδιότητας της Κ.Ε.Κ.

Στο άρθρο 5 παράγραφος 1 προβλέπεται, όπως ήδη αναφέρθηκε, η σύσταση στα υπουργεία νέων επιτροπών κωδικοποίησης, μόνον σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με αιτιολογημένη απόφαση του καθ' ύλην αρμόδιου υπουργού, ύστερα από γνώμη της Κ.Ε.Κ. Ο περιορισμός αυτός δεν αφορά τις επιτροπές κωδικοποίησης του Υπουργείου

Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ρητά δε προβλέπεται ότι δεν περιορίζει τα υπουργεία να προβαίνουν στην απλή συγκέντρωση και τη θεματική ταξινόμηση όλων των ισχυουσών διατάξεων, νομοθετικού ή κανονιστικού χαρακτήρα, που αφορούν θέματα της αρμοδιότητάς τους.

Με την παράγραφο 2 προβλέπεται ότι η Κ.Ε.Κ. ενημερώνεται για όλες τις εργασίες κωδικοποίησης, οποιασδήποτε μορφής, που πραγματοποιούνται από επιτροπές που έχουν συσταθεί με νόμο ή βάσει εξουσιοδότησης νόμου ή από φορείς, στους οποίους έχει ανατεθεί το σχετικό έργο και ότι για τον σκοπό αυτόν, η Κ.Ε.Κ. μπορεί να ζητεί σχετικές πληροφορίες από τα οικεία υπουργεία, επιτροπές και φορείς.

Με την παράγραφο 3 επιχειρείται, με βάση την αρνητική εμπειρία του παρελθόντος, να διασφαλιστεί η αξιοπιστία του έργου της Κ.Ε.Κ., η οποία ενημερώνεται από τη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης για σχέδια νόμων και σχετικές υπουργικές τροπολογίες, καθώς και κανονιστικές πράξεις που συνδέονται με προβλεπόμενη ήδη στο νόμο διαδικασία κωδικοποίησης, προκειμένου να ληφθούν υπόψη, ή το αντικείμενο ενός σχεδίου διάταξης τους τροποποιεί ή επηρεάζει την εφαρμογή διατάξεων υφιστάμενου κώδικα, ώστε να παρέχει την αναγκαία συνδρομή για την ορθή ενσωμάτωσή τους σε αυτόν. Επίσης, ότι για τον σκοπό αυτόν, ο Πρόεδρος της Κ.Ε.Κ. γνωστοποιεί στην Κεντρική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή (ΚΕ.Ν.Ε.), που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 11 του ν. 1299/1982 (Α' 129), όπως η παράγραφος αυτή κωδικοποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 85 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (Α' 98), και το Συμβούλιο της Επικρατείας, το οποίο επεξεργάζεται τα κανονιστικά διατάγματα, κατάσταση με τους νόμους και τα προεδρικά διατάγματα που κυρώνουν κώδικες, οι οποίοι καταρτίστηκαν από την Κ.Ε.Κ., παρέχοντας τις αναγκαίες διευκρινίσεις.

Στο άρθρο 6 προβλέπεται η σύνταξη ετήσιας έκθεσης από την Κ.Ε.Κ., η οποία υποβάλλεται προς τον Γενικό Γραμματέα της Κυβέρνησης, αναρτάται στο διαδίκτυο σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3861/2010 (Α' 112) και διαβιβάζεται, με ευθύνη του Γενικού Γραμματέα της Κυβέρνησης, στο Εθνικό Συμβούλιο για την Κωδικοποίηση και Αναμόρφωση της Ελληνικής Νομοθεσίας, στον Πρωθυπουργό και τα μέλη της Κυβέρνησης, καθώς και στον Πρόεδρο της Βουλής. Πρόκειται για μία αποτίμηση της προόδου των δράσεων κωδικοποίησης που έχουν αναληφθεί από την Κ.Ε.Κ., καθώς και για περαιτέρω προτάσεις κωδικοποίησης και αναμόρφωσης της υφιστάμενης νομοθεσίας και βελτίωσης της λειτουργίας των δομών της καλής νομοθέτησης.

Με το άρθρο 7 παρέχεται εξουσιοδότηση για τον καθορισμό του ύψους της αποζημίωσης του προέδρου και των μελών της Κ.Ε.Κ..

Στο άρθρο 8 παρέχεται εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Κυβέρνησης και κάθε άλλου θέματος σχετικού με τη λειτουργία της Κ.Ε.Κ..

Με το άρθρο 9, καταργείται, από την έναρξη ισχύος του νόμου, ο ν. 3133/2003. Ορίζεται, επίσης, ότι υφιστάμενες νομοθετικές παραπομπές στον νόμο αυτόν (όπως εκείνες του άρθρου 20 του ν. 3226/2004) θεωρείται ότι γίνονται στις αντίστοιχες διατάξεις του νέου νόμου και ότι η λειτουργία της Κ.Ε.Κ. που συγκροτήθηκε με τις Υ42/2-7-2018

(Υ.Ο.Δ.Δ. 388) και Υ105/26-11-2018 (Υ.Ο.Δ.Δ. 704) αποφάσεις του Πρωθυπουργού, σύμφωνα με το ν. 3133/2003, συνεχίζεται και υπό το νέο θεσμικό πλαίσιο.

Τέλος, με το άρθρο 10 ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.